

8 marca 1968

Wydarzenia marcowe

Brama główna wiodąca na dziedziniec Uniwersytetu Warszawskiego
(fot. Wikimedia Commons)

Na dziedzińcu Uniwersytetu Warszawskiego odbył się wiec studentów, protestujących przeciwko cenzurze, która w końcu stycznia 1968 r. zakazała przedstawień w Teatrze Narodowym Mickiewiczowskich „Dziadów” pod zarzutem antyradzieckiej wymowy spektaklu. Studenci żądali zaprzestania represji i unieważnienia decyzji władz uczelni o relegowaniu z niej Adama Michnika i Henryka Szlajfera. Wiec został brutalnie rozbity przez cywilnych funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej i tzw. aktyw robotniczy z warszawskich zakładów pracy. Wielu studentów i pracowników naukowych uczestniczących w demonstracji pobito i aresztowano. W następnych dniach studenci większości szkół wyższych w Polsce, w geście solidarności z Uniwersytetem Warszawskim, organizowali wiece, strajki okupacyjne i uliczne demonstracje przeciwko bezwzględności MO i ORMÓ; domagali się swobód demokratycznych, wolności słowa i zaprzestania prześladowań środowisk akademickich.

Wydarzenia Marcowe zostały wykorzystane do rozgrywki politycznej między frakcjami wewnątrz PZPR, walczącymi o władzę w państwie. Kierownictwo partii, chcąc skompromitować bunt studencki i zapobiec jego rozszerzeniu na robotników, rozpętało nagonkę antysemicką i antyinteligencją.

Marzec 1968 r. zakończył się pacyfikacją środowisk akademickich i zmuszeniem do wyjazdu z Polski ok. 20 tysięcy osób pochodzenia żydowskiego.